

תלמוד בבלי מסכת בכורות דף כד עמוד ב

מתני'. רבי יוסי בן המשולם אומר: השוחט את הבכור עושה מקום בקופיץ מיכן ומיכן ותולש את השער, ובלבד שלא יזיזנו ממקומו, וכן תולש את השער לראות מקום מום. גמ'. אמר רב: הלכה כרבי יוסי בן המשולם. בעו מיניה מרב הונא: כנגדו ביו"ט מהו, טעמא דרבי יוסי בן המשולם משום דקסבר תולש לאו היינו גוזז וביום טוב אסור דהוה ליה עוקר דבר מגידולו, או דלמא: בעלמא סבר רבי יוסי בן המשולם תולש היינו גוזז, והיינו טעמא דשרי דהוה ליה דבר שאין מתכוין, וביו"ט דבר שאין מתכוין מותר. אמר להו: זילו שיילוה לרב חננאל, אי אמר הלכה כרבי יוסי בן המשולם, איפשוט לכו. אתו שיילוה, אמר להו, הכי אמר רב: הלכה כרבי יוסי בן המשולם; אתו לקמיה דרב הונא, אמר להו: כנגדו ביום טוב מותר. איתמר נמי, אמר רב חנניה בר שלמיא משמיה דרב: כנגדו ביום טוב מותר.

ומי אמר רב הכי והא אמר רב חייא בר אשי משמיה דרב: מסוכריא דנזייתא אסור להדוקיה ביומא טבא בההיא אפי' ר' שמעון מודה, דאביי ורבא דאמרי תרוייהו: מודה ר"ש בפסיק רישיה ולא ימות.

והא אמר רב חייא בר אשי אמר רב: הלכה כר' יהודה, ורב חנן בר אמי אמר שמואל: הלכה כר"ש; ורב חייא בר אבין מתני בלא גברי, רב אמר: הלכה כרבי יהודה, ושמואל אמר: הלכה כרבי שמעון

אלא לעולם סבר רב דבר שאין מתכוין אסור, ותולש לאו היינו גוזז, וביום טוב היינו טעמא דשרי דהוה ליה עוקר דבר מגידולו כלאחר יד ותולש לאו היינו גוזז והתניא: התולש את הכנף והקוטמו והמורטו - חייב שלש חטאות, ואמר ר"ל: תולש חייב משום גוזז, קוטם חייב משום מחתך, ממרט חייב משום ממחק, שאני כנף דהיינו אורחיה

ומדרב סבר כר' יוסי בן המשולם, ר' יוסי בן המשולם סבר לה כרב, וסבר ר' יוסי בן המשולם דבר שאין מתכוין אסור והתניא: שתי שערות עיקרן מאדים וראשן משחיר, ר' יוסי בן המשולם אומר גוזז במספרים ואינו חושש שאני פרה דלאו בת גיזה היא; והתניא: לא תעבוד בבכור שורך ולא תגוז בכור צאנך, ואין לי אלא שור בעבודה וצאן בגיזה, מנין ליתן את האמור של זה בזה, ואת האמור של זה בזה ת"ל לא תעבוד ולא תגוז. אלא שאני פרה דקדשי בדק הבית היא; והאמר רבי אלעזר: קדשי בדק הבית אסורין בגיזה ועבודה, מדרבנן והאיכא איסורא דרבנן. אלא שאני פרה דלא שכיחא; וליחלה ולפקה לחולין וליגזה והדר ליקדשה, דמיה יקרין; וליעבד לה כדשמואל, דאמר שמואל: הקדש שוה מנה שחיללו על שוה פרוטה מחולל, אימור דאמר שמואל שחיללו, לכתחלה מי אמר. איבעית אימא: רב סבר לה כר' יוסי בן המשולם, ור' יוסי בן המשולם לא סבר לה כרב.

הגמ' אומרת שהסיבה שרב התיר הן את תלישת השערות בבכור למרות שאסור לגזוז בכור, והן את תלישת השערות ביו"ט שיש איסור גוזז. אינה בגלל ששמדובר שהוא לא תולש בידיו, אלא רק מזיז את השערות לכאן ולכאן, ואם נתלש נתלש, ואינו מתכוון מותר לכתחילה כר"ש, הסובר שמותר לכתחילה לגרור מיטה בשבת כאשר לא ברור שיעשה חריץ, שהרי רב פוסק שהלכה כר' יהודה שדבר שאינו מתכוון אסור גם בלא פסיק רישא. אלא הסיבה שמותר גם לתלוש בידים לכתחילה, משום שתלישת שערות בבכור שלא למטרת שימוש בצמר, אינה נחשבת בכלל איסור לא תגוז בכור. ואינה אסורה. וביו"ט גם מותר כי זה נחשב עוקר דבר מגידולו כלאחר יד. כי אין דרך גזיזה בתלישה, ומשום שמחת יו"ט התירו גם לכתחילה. כך מסבירים רש"י¹ ותוס'.

¹ רש"י: כלאחר יד - דאין דרך לתלוש צמר אלא לגזוז.

ואכן הרמב"ם כתב להלכה שמותר לכתחילה לתלוש בידיים שער הבהמה לשם שחיטתה ביו"ט. כמסקנת הגמ', וכן כתב בבכור, שמותר לתלוש בידיים שער לשם שחיטתו. וכתבו המפרשים² כי הסיבה שהרמב"ם מתיר לכתחילה הוא כי הרמב"ם פוסק כר' שמעון בגורר אדם שולחן, שאינו מתכוון מותר לכתחילה, ולכן מותר לתלוש לכתחילה את הצמר ביו"ט, אלא שהקשו על הרמב"ם למה אסור בעוף?.

אולם, דברים אלו קשים, שהרי הרמב"ם כותב שתולש בידיו, אם תולש בידיים הרי זה מתכוון. וזה שאינו צריך את הצמר, הרי זה מלאכה שאינה צריכה לגופא שהרמב"ם פוסק כר' יהודה שחייב. ומה שהגמ' שאלה האם ההיתר הוא משום אינו מתכוון הרי כתבו רש"י ותוס' שהשאלה היתה רק אם מזיז בידיו, ואם נתלש נתלש, זה נחשב אינו מתכוון, אולם אם תולש בידיים, כמו שכתב הרמב"ם הרי זה מתכוון. ואפילו לשיטות שאינו מתכוון, זה אינו מתכוון למטרת המלאכה, הרי זה אינו מתכוון בפ"ר שגם הרמב"ם אסר.

רמב"ם הלכות ביום טוב פרק ג הלכה ג

השוחט בהמה ביום טוב מותר לו לתלוש צמר למקום הסכין בידו, ובלבד שלא יזיזו ממקומו אלא ישאר שם מסובך בשאר צמר הצואר, אבל בעוף לא ימרוט מפני שהוא דרכו ונמצא תולש ביום טוב.

רמב"ם הלכות מעילה פרק א הלכה יא

השוחט בכור או שאר מוקדשין, תולש את השיער מכאן ומכאן לעשות מקום לסכין, ובלבד שלא יזיזו ממקומו.

והנה בשו"ע כתב כי ביו"ט מותר רק להזיז את השערות, ולא לתלוש בידיים. וזה נגד הגמ' שמתירה לכתחילה כי זה עוקר דבר מגידולו כלאחר יד במקום מצוה.

שולחן ערוך אורח חיים סימן תצ"ח סעיף יב

השוחט בהמה ביו"ט, אינו רשאי לתלוש הצמר לעשות מקום לסכין, אלא מפנהו (בידו ב"י) ומושכו אילך ואילך, ואם נתלש נתלש.

וכתב במ"ב כי הסיבה שמותר כי אינו מתכוון מותר, וזה לא יכול להיות טעמו של השו"ע שפוסק כר' יהודה שאינו מתכוון אסור, וצריך היה לכתוב, שאסור אפילו להזיז השערות אילך ואילך שמא יתלוש.

משנה ברורה סימן תצח ס"ק סב

(סד) ואם וכו' - ואין בו איסורא דה"ל דבר שאינו מתכוין שאינו מתכוין לתלוש אלא לפנות:

ובביאור הלכה כתב שהסיבה שהרמב"ם מתיר לתלוש בידיים, משום שזה תלישה כלאחר יד ומשום שמחת יו"ט התיירו, למרות שהרמב"ם לא כותב שזו הסיבה.

תוס': ואם נפרש לאם תולש לאו היינו גוזז קרי אפילו לתלוש צמתכוין ל"ל דלקמן דקרי כנגדו צי"ט משום דהוה ליה עוקר דבר מגידולו כלאחר יד אפי' צמתכוין לתלוש (שם) נמי קרי שהתיירו חכמים שלא לתקלקל שחיטתו ביום טוב.

² **השוחט בהמה ביו"ט מותר לו לתלוש צמר במקום סכין.** בבכורות פ' הלוקח בהמה (דף כ"ה) אמרין במסקנא אלא לעולם דבר שאין מתכוין אסור ותולש לאו היינו גוזז וביו"ט היינו טעמא דשרי וכו'. נראה משם דלשמואל דבר שאין מתכוין מותר ולא צריך לטעמא דעוקרו מגדולו כלאחר יד אלא אפילו שהוא אורחיה מותר משום דהוא דבר שאינו מתכוין וא"כ קשה על רבינו ז"ל שהוא פוסק ריש הלכות שבת כשמואל דאמר דבר שאינו מתכוין מותר וא"כ הכא אפילו בעוף שהוא אורחיה מותר משום דהוי דבר שאינו מתכוין

ביאור הלכה סימן תצח ד"ה * לתלוש הצמר

* לתלוש הצמר - עיין במ"ב מה שכתבנו דתלישה הוא עקירה כלאחר יד כן מוכח בגמרא בכורות כ"ה ופירש"י שם ע"ש וכן בתוספות שם ד"ה והיינו דלפי מסקנת הגמרא תלישה מקרי עקירה כלאחר יד וכן הוא ברא"ש שם ע"ש ומטעם זה דעת הרמב"ם להתיר לכתחלה בתלישה משום שמחת יו"ט ולשון הלבוש אין מדויק בזה כלל:

יש כמה שאלות שצריך להסביר

- 1 בגמ' אצלנו כאשר הגמ' תוהה האם הסיבה שר"י בן המשולם מתיר כי זה נחשב אינו מתכוון, איך אפשר בכלל להעמיד כרש"י ותוס' שמה שכתוב במשנה "תלוש" הכוונה ל"מזיז" ואם נתלש נתלש, הרי כתוב במשנה תולש, ולמה זה נחשב לאינו מתכוון כי אינו צריך את הצמר, וגזיזה הן בבכור והן ביו"ט זה רק למטרת הצמר. אולם תלישת השערות לשם שחיטה, ולא לצורך השערות, זה מלאכה שאינה צריכה לגופה, ולא אינו מתכוון.
- 2 הרי כל "אינו מתכוון" בפ"ר. שר"ש מודה. הרי זה גם מלאכה שאינה צריכה לגופה, שהרי ודאי שנעשית מלאכה אלא שלא מתכוון למטרה הרגילה שלה והרי ר"ש פוטר במלאכה שאינה צריכה לגופה, ואיך אומר רבא שר"ש מחייב באינו מתכוון בפ"ר?.

השאלות הללו עלו בדברי הראשונים.

תלמוד בבלי מסכת שבת דף קלג עמוד א

אמר מר: בשר אף על פי שיש שם בהרת ימול דברי רבי יאשיה. הא למה לי קרא דבר שאין מתכוין הוא, ודבר שאין מתכוין מותר. אמר אביי: לא נצרכא אלא לרבי יהודה, דאמר: דבר שאין מתכוין אסור. רבא אמר: אפילו תימא רבי שמעון, מודה רבי שמעון בפסיק רישיה ולא ימות.

וכתב הריטב"א

תמיהא לי מאן דמתני לה אהיהא דר' יאשיה מאי קרי ליה דבר שאין מתכוין, דהא מתכוין הוא לקציצה אלא שאינו מתכוין לטהר אלא למול, ואין זה קרוי דבר שאין מתכוין אלא מלאכה שאינה צריכה לגופה, והא למה הדבר דומה למכבה גחלת של עץ ברשות הרבים דמתכוין לכבות ולא מחמת שהוא צריך לגופו של כבוי אלא כדי שלא יזוקו בה רבים וקרינן לה מלאכה שאינה צריכה לגופה ולא דבר שאין מתכוין וכדאיתא בפרק כירה (מ"ב א') גבי המיחם שפינהו דאמרינן שמואל בדבר שאין מתכוין סבירא ליה כרבי שמעון במלאכה שאינה צריכה לגופה סבירא ליה כרבי יהודה,

והרשב"א: הא למה לי קרא דבר שאין מתכוין הוא ודבר שאין מתכוין מותר. וק"ל דהא לא איקרי דבר שאין מתכוין אלא אדרבה מלאכה שאינה צריכה לגופה היא, דדבר שאין מתכוין הוא כגון גורר אדם מטה וספסל (לעיל כ"ב א') דאיכא תרתיה גרירה וחרץ ואפשר לגרירה בלא חריץ, ומלאכה שאינה צריכה לגופה הוא דליכא אלא חדא כי הכא [דעביד] קציצה אלא שאינו מתכוין לאיסור, כגון המכבה את הגחלת ברשות הרבים שלא יזוקו בה רבים (לעיל מ"ב א') שהכיבוי (כל) כך הוא כמו כיבוי דאיסור אלא שאינו מתכוין,

כתב הכסף משנה בהלכות שבת פ"א ה"ז:

" ההפרש שיש בין מלאכה שאינה צריכה לגופה ובין פסיק רישיה ולא ימות הוא, דגבי פסיק רישיה אינו מכוון למלאכה כל עיקר אלא שהיא נעשית בהכרח. כגון שסגר פתח ביתו והיה שם צבי שהוא לא כיון לשמירת הצבי אלא שהמלאכה נעשית בהכרח. אבל מלאכה שאינה

צריכה לגופה הוא מתכוין לגוף המלאכה אלא שאינו מכוין לתכליתה. מיסוד ה"ר אברהם החסיד בשם אביו ז"ל ע"כ. "

אלא שההגדרה שכותב הכ"מ בשם רבי אברהם בשם אביו הרמב"ם אינה עולה בקנה אחד עם הדוגמא שנותן הרמב"ם עצמו לאינו מתכוון בפ"ר, בה"ו כותב כי הדוגמא היא החותך ראש עוף לתיתו לתינוק, וזה לא מתאים לאינו מתכוון בפ"ר לפי ההגדרה של הכ"מ, שהרי מתכוון לחתוך את הראש של העוף.

זה לשון הרמב"ם בפ"א מהלכות שבת

הלכה ה

דברים המותרים לעשותן בשבת ובשעת עשייתן אפשר שתעשה בגללן מלאכה ואפשר שלא תעשה, אם לא נתכוין לאותה מלאכה הרי זה מותר, כיצד גורר אדם מטה וכסא ומגדל וכיוצא בהן בשבת ובלבד שלא יתכוין לחפור חריץ בקרקע בשעת גרירתו, ולפיכך אם חפרו הקרקע אינו חושש בכך לפי שלא נתכוין, וכן מהלך אדם על גבי עשבים בשבת ובלבד שלא יתכוין לעקור אותן, לפיכך אם נעקרו אינו חושש, ורוחץ ידיו בעפר הפירות וכיוצא בו ובלבד שלא יתכוין להשיר השיער, לפיכך אם נשר אינו חושש, פרצה דחוקה מותר להכנס בה בשבת אף על פי שמשיר צרורות, וכן כל דבר שאינו מתכוין כגון זה הרי זה מותר.

הלכה ו

עשה מעשה ונעשית בגללו מלאכה שודאי תעשה בשביל אותו מעשה אע"פ שלא נתכוין לה חייב, שהדבר ידוע שאי אפשר שלא תעשה אותה מלאכה, כיצד הרי שצרך לראש עוף לשחק בו לקטן וחתך ראשו בשבת אע"פ שאין סוף מגמתו להריגת העוף בלבד חייב שהדבר ידוע שאי אפשר שיחתוך ראש החי ויחיה אלא המות בא בשבילו וכן כל כיוצא בזה.

בחינת לשון הרמב"ם מראה בבירור שכוונתו שההבדל אינו במציאות אם המלאכה ודאי תיעשה, אלא אם המעשה הוא צורת הביצוע שבה עושים את המלאכה.

" דברים המותרים לעשותן בשבת ובשעת עשייתן אפשר שתעשה בגללן מלאכה ואפשר שלא תעשה, אם לא נתכוין לאותה מלאכה הרי זה מותר, " **דהיינו מעשה אשר אינו מהוה בעצמותו מלאכה, אם כוונתו לעשות מלאכה חייב חטאת ואם אין כוונתו למלאכה מותר לכתחילה.** " כיצד גורר אדם מטה וכסא ומגדל וכיוצא בהן בשבת ובלבד שלא יתכוין לחפור חריץ בקרקע בשעת גרירתו, ולפיכך אם חפרו הקרקע אינו חושש בכך לפי שלא נתכוין, "

הרמב"ם לא כותב, גורר אדם מטה במקום שספק אם יעשה חריץ. משמע שאפילו במקום עפר תחוח, שודאי יעשה חריץ, אם לא מתכוון לעשות חריץ מותר לכתחילה לגרור מטה. כי גרירת מטה אינו צורת עשיית מלאכת חופר (בונה). ומעשה של גרירת מטה הוא מעשה שמותר לעשות בשבת, ולעיתים, אם גורר מטה במקום חול, נעשית תמיד מלאכה- חריץ.

ועוד כותב :

"פרצה דחוקה מותר להכנס בה בשבת אף על פי שמשיר צרורות " **הרמב"ם אפילו לא כותב פרצה דחוקה שיתכן שישייר צרורות. אלא כותב אף על פי שמשיר צרורות מותר. כי כניסת אדם בפירצה אינה צורת עשיית מלאכת בונה. למרות שודאי ישיר צרורות.**

ובהלכה ו' כאשר מביא דוגמא לאינו מתכוון בפ"ר כותב :
"עשה מעשה ונעשית בגללו מלאכה שודאי תעשה בשביל אותו מעשה אע"פ שלא נתכוין לה חייב"

דהיינו מעשה שהוא צורת הביצוע של המלאכה, זהו מעשה שחוסר כוונה אינה רלוונטית עבורו וחייב חטאת.

מה שבולט הוא, שהרמב"ם אינו כותב דוגמא לאינו מתכוון בפ"ר, למשל, אם גורר מטה במקום שודאי יעשה חריץ. אלא מביא דוגמא של חותך ראש עוף שזה לכאורה (לפי ההגדרות בראשונים) מלשאצ"ל. ולא אינו מתכוון בפ"ר.

" כיצד הרי שצרך לראש עוף לשחק בו לקטן וחתך ראשו בשבת אע"פ שאין סוף מגמתו להריגת העוף בלבד חייב שהדבר ידוע שאי אפשר שיחתוך ראש החי ויחיה אלא המות בא בשבילו וכן כל כיוצא בזה."

ולכן לפי זה. מותר לגרור מטה בשבת. ומותר לקדר את הבהמה ביו"ט, ומותר לטלטל נר דולק, ולפתוח דלת שהנר קבוע בה, ולסגור דלת הבית כשצבי נמצא בה, ולזלף יין ע"ג האישים, ולמלא מים קרים במיחם שפינהו, ולזרוק עששיות של מתכת לחמם את המים ביו"כ, ונזיר חופף ומפספס, ולבעול בתחילה בשבת, ולהפיס מורסא להוציא מוגלה, ולהדק מסוכרייתא דנזייתא ביו"ט (הרמב"ם משמיט את הדין של רב , כי הידוק מסוכרייתא אינה פ"ר לפי הגדרתו של רבא).

כל אלו, אפילו שודאי תעשה המלאכה, נקרא "לא פסיק רישא" ואינו מתכוון ומותר, וכך פוסק הרמב"ם.

וחייב חטאת: המקושש זרדים בחצרו (חורש), ומילה בצרעת ללא הלימוד שמותר, ולהניח מחצלת על כוורת עם דבורים, והלובש כלאיים להבריא את המכס, וחותך ראש עוף לתיתו לתינוק. בכל אלו הוא עושה את המלאכה כדרך שעושים אותה, וחייב חטאת גם לר"ש כי זה אינו מתכוון בפ"ר. וכך פוסק הרמב"ם.

שיטת הרמב"ם בהסבר הגמ'

הרמב"ם מעמיד את הגמ' כפשוטה, שכאן מדובר שהוא תולש בידיים³, והסיבה שמותר לתלוש בידיים את שער הבכור, היא, כי אינו מתכוון למלאכת גיזה כי אינו צריך את הצמר, והרמב"ם פוסק כר"ש שאינו מתכוון מותר⁴, ואין זה פ"ר כי האיסור בקדשים הוא איסור גיזה, וצורת ביצוע הגיזה הוא במספריים, ואיסור גיזה הוא, גיזה בשביל הצמר, ותלישת השערות לשם שחיטה נקרא אינו מתכוון בלא פסיק רישא.

והרמב"ם פוסק שמותר לחתוך שערות פרה אדומה במספריים⁵. והסיבה היא שהוא אינו מתכוון לגוז, ואין זה פ"ר כי פרה לא גוזזים, שהרי מדין תורה אין איסור גיזה, אלא רק מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא⁶, אמנם אסור לעשות מלאכת גיזה אם צריך את השערות שחותך⁷.

³ רמב"ם הלכות מעילה פרק א הלכה יא

השוחר בכור או שאר מוקדשין, תולש את השיער מכאן ומכאן לעשות מקום לסכין, ובלבד שלא יזיזנו ממקומו.

⁴ רמב"ם הלכות מעילה פרק א הלכה י

מותר לתלוש את השיער לכתחילה מן הקדשים כדי להראות המום למומחה,

⁵ רמב"ם הלכות פרה אדומה פרק א הלכה ג

היו בה שתי שערות עיקרן מאדים וראשן משחיר עיקרן משחיר וראשן מאדים הכל הולך אחר העיקר, וגוזז במספריים את ראשן המשחיר ואינו חושש משום גיזה בקדשים שאין כוונתו לגוז.

⁶ רמב"ם הלכות מעילה פרק א הלכה יב

קדשי בדק הבית אסורין בגיזה ועבודה מדברי סופרים אבל מן התורה אינן אסורין, לפיכך הגוזז אותן או העובד בהן אינו לוקה אבל מכין אותו מכת מרדות.

⁷ שפת אמת מסכת זכורות דף כה עמוד א

ביו"ט פוסק הרמב"ם שמותר לתלוש שערות בידו⁸, שאינו עושה מלאכת תולש שמשמעותה תלישה בשביל הצמר, כאן הוא לא צריך את הצמר אלא הוא עושה מקום לשחיטה וזה אינו מתכוון ולא נחשב פ"ר, כפי שהסברנו בדעת הרמב"ם שפ"ר שעושה מעשה כדרך שעושים את המלאכה, אבל כאשר אינו עושה את המלאכה כפי שעושים אותה דהיינו במספריים, אלא עושה מקום לשחיטה, אפילו שודאי תיעשה המלאכה מותר כר"ש בגרירה שאפילו שודאי יעשה חריץ מותר לגרור, ופרצה דחוקה מותר להכנס בה בשבת אפילו שודאי משיר צרורות. אבל בסכין חייב חטאת כי מלשאצ"ל חייב ועשה מלאכת תלישה, אפילו שלא התכוון לצמר, (כמו בחותה גחלים להתחמם והובערו חייב על הבערה למרות שלא התכוון להבעיר, כי עשה מלאכת חיתוי שהיא הבערה)

אולם נוצות דרכם בתלישה והרי זה נחשב פ"ר, אלא שאינו צריך את הנוצות הנתלשות הרי הוא מקלקל את הנוצות, כזומר ואינו צריך לעצים, שפטור על מלאכת קוצר, למרות שזה מלאכה שאינה צריכה לגופה שהרמב"ם פוסק כר' יהודה שחייב חטאת, אלא שהוא נחשב מקלקל על הענפים שנקצרו, ופטור ככל פטורי שבת, ולכן כתב הרמב"ם שאסור לתלוש נוצות ביד, ולא כתב שחייב חטאת. אולם התולש נוצה מכנף עוף כדי לעשות קולמוס חייב חטאת. שהרי הוא מתקן. ולא כפי שהבינו הב"י והאחרונים בדברי הרמב"ם שהתיר מטעם עוקר דבר מגידולו כלאחר יד⁹.

בגמ' גוזז במספריים ואינו חושש ל"ע למה נקרא אינו מתכוין כיון דגוזז להדיא ותו דהוי עכ"פ פסיק רישא וגם הרמב"ם (פ"א מה' פרה) כתב הטעם לאינו מכיון לגוזז וכו"מ בתוס' לקמן (ל"ד) ד"ה אילימא וכעין זה אי' בשבת (קל"ג) בקליפת בהרת דנקרא דשא"מ אף שקולץ בכונה כיון שא"מ לטהר וע"ש ברשב"א שתמה ע"ז ואלו ס"ל להגמ' דעיקר גיזה כשנוטל הגיזה לאיזה אורך וכל היכי דא"כ לו לא חשבו גוזז ול"ע [ברא"ש לעיל (פ"א סי' י"א) מצואר דגס בגוזז מחמת מכה וקובר השיער איכא לאו דלא תגוז ועי' במג"א (סי' ש"ג) בשם הריב"ש דגוזז בשבת חייב אפי' א"כ ללמרו:]

⁸ רמב"ם הלכות יום טוב פרק ג הלכה ג השוחט בהמה ביום טוב מותר לו לתלוש צמר למקום הסכין בידו, ובלבד שלא יזיזו ממקומו אלא ישאר שם מסובך בשאר צמר הצואר, אבל בעוף לא ימרוט מפני שהוא דרכו ונמצא תולש ביום טוב.

⁹ בית יוסף אורח חיים סימן תל"ח והרמב"ם נראה שסובר דהיינו למאי דהוה סלקא דעתא מעיקרא דעוקר דבר מגידולו כי האי אסור ביו"ט אבל בתר דאסיקנא דאפילו למאן דאמר דבר שאין מתכוין אסור שרי ביו"ט משום דתולג לאו היינו גוזז דהוי עוקר דבר מגידולו כללית יד תו לא כריכין למימר דלא שרי אלל בשאינו מתכוין דוקא דאפילו במתכוין נמי שרי משום דהוה עוקר דבר מגידולו כללית יד: ודע דבפרק הלוקח בהמה (שם כה.) אמרינן דהא דקאמר רבי יוסי בן משולם תולג את השער לא שנו אלל ביד אבל בכלי אסור והא דקתני עושה מקום בקופיץ תני עושה מקום לקופיץ ונראה דהוא הדין ביו"ט דבכלי אסור והכי משמע ליסנא דהרמב"ם (פ"ג ה"ג) שכתב השוחט בהמה ביו"ט מותר לו לתלוש הצמר למקום הסכין בידו דייק לכתוב בידו למעט כלי ולא ידעתי איך לא נתעורר הרב המגיד בזה וגם שאר הפוסקים שלא הזכירו זה לא ידעתי מאיזה טעם: